Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0516U000958

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 22-12-2016

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Івченко Тетяна Володимирівна
2. Ivchenko Tetiana Volodymyrivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 06.01.05

Назва наукової спеціальності: Селекція і насінництво

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 06-12-2016

Спеціальність за освітою: 1504

Місце роботи здобувача: Інститут овочівництва і баштанництва НААН

Код за ЄДРПОУ: 00497124

Місцезнаходження: 62478, Харківська обл., Харківський р-н, сел.Селекційне, вул. Інститутська, 1

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 65.357.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут овочівництва і баштанництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497124

Місцезнаходження: вул. Інститутська, 1, с. Селекційне, Харківський р-н., Харківська обл., 62478, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут овочівництва і баштанництва НААН

Код за ЄДРПОУ: 00497124

Місцезнаходження: 62478, Харківська обл., Харківський р-н, сел.Селекційне, вул. Інститутська, 1

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 68.35.03

Тема дисертації:

1. Наукове обґрунтування ефективності методів біотехнології в селекції та насінництві овочевих рослин родин Solanaceae Gals., Alliaceae L., Asteraceae Dumort., Apiaceae LindL., Cucurbitaceae Juss.

2. Scientific rationale for the efficiency of biotechnology methods used in breeding and seed farming of vegetable crops of families: Solanaceae Gals., Alliaceae L., Asteraceae Dumort., Apiaceae LindL., Cucurbitaceae Juss.

Реферат:

1. Мета: теоретичне обґрунтування закономірностей морфогенезу в культурі ізольованих клітин і тканин in vitro та розробка методів прискореного створення конкурентоздатних високоадаптивних, стійких до хвороб нових генотипів овочевих рослин родин Solanaceae Gals. (томат, перець, баклажан), Alliaceae L. (часник, цибуля шалот, цибуля ріпчаста), Asteraceae Dumort. (якон), Apiaceae Lindl. (морква), Cucurbitaceae Juss. (огірок, гарбуз, кавун) та їх ідентифікація молекулярно-генетичними методами. Об'єкт: клітинні та ДНК-технології в селекції та насінництві овочевих культур. Новизна: Вирішено наукову проблему інтенсифікації процесу створення та розмноження висококонкурентних генотипів овочевих рослин для селекції овочевих рослин родин Solanaceae Gals. (томат, перець, баклажан), Alliaceae L. (часник, цибуля шалот, цибуля ріпчаста), Asteraceae Dumort. (якон), Apiaceae Lindl. (морква), Cucurbitaceae Juss. (огірок, гарбуз, кавун) за новою

технологією селекційного процесу з використанням біотехнологічної ланки, що відрізняється що відрізняється від раніше відомих результатів досліджень системним підходом. Вперше в Україні встановлено оптимальні умови для клонального мікророзмноження, калюсогенезу та морфогенезу овочевих рослин родин родин Solanaceae Gals. (томат, перець, баклажан), Alliaceae L. (часник, цибуля шалот, цибуля ріпчаста), Asteraceae Dumort. (якон), Apiaceae Lindl. (морква), Cucurbitaceae Juss. (огірок, гарбуз, кавун). Визначено сучасні експериментальні підходи до збереження генофонду овочевих культур ex situ методами біотехнології. Розроблено способи використання методів ізольованих тканин in vitro для подолання таксономічних бар'єрів несумісності, які виникають під час міжвидової гібридизації томата, баклажана, гарбуза і для скринінгу та створення джерел стійкості до грибів роду Fusarium і Alternaria. Результати: За співавторством здобувача створено 5 комплексно-цінних ліній, 45 клітинних ліній, які впроваджено у селекційні програми. На основі розроблених методичних підходів створено нові, адаптовані до умов Лісостепу сорти томата Гурман, Севен, Будда, сорт цибулі шалот Ліра. Розроблені та удосконалені методичні підходи щодо використання біотехнологічних методів у селекційній практиці висвітлено у двох монографіях і дев'яти методичних рекомендаціях. Розроблено державні стандарти на метод клонального мікророзмноження (ДСТУ 7645:2014) і метод ДНК-ідентифікації генотипів (ДСТУ 8667:2016). Одержано 9 патентів на корисні моделі і 1 патент на винахід. Створений сорт цибулі шалот Ліра, який впроваджено у агропромислове виробництво. Розроблені методичні підходи для селекції конкурентоздатних високоадаптивних, стійких до хвороб нових генотипів овочевих рослин використано в теоретичних дослідженнях, селекційній практиці та навчальному процесі науково-дослідних інститутів та вищих навчальних закладів. Сфера впровадження: наукові установи НААН України, вищі навчальні заклади, сільськогосподарські підприємства усіх форм власності АПК України.

2. The purpose: Theoretical rationale of morphogenesis regularities in isolated cell and tissue culture in vitro, development of the methods of accelerated creation of new competitive high adaptive genotypes of vegetable crops and their identification by molecular genetic methods. The object: cell and DNA-technologies in breeding and seed farming of vegetable crops. The newness: it was solved a scientific problem of intensification of breeding process and propagation of high competitive vegetable crops genotypes by the new breeding technology using biotechnologies that differs from the previously known results of research by a systemic approach. For the first time in Ukraine there has been the specification of optimal conditions for clonal micropropagation, callusogenesis and morphogenesis of tomato, bell pepper, eggplant, garlic, shallot, bulb onion, yacon, carrot, cucumber, pumpkin, watermelon. It was established modern experimental approach to preserving the gene pool of vegetable crops ex situ with the use of biotechnology methods. There have been developed the ways of using in vitro isolated tissue methods for overcoming the taxonomic incompatibility barriers that arise in the interspecies hybridization of tomato, eggplant, pumpkin, for screening as well as creating the source of fungi resilience of the genus Fusarium and Alternaria, for propagation of tetraploid watermelon forms and for creation of tomato and carrot doubled haploids. The results: 5 complex-valued lines, 45 cell lines that are included to breeding programs were created. On the basis of the developed methodological approaches new cultivars of tomato Seven, Gurman and Budda were created. Their production profitability is respectively 53, 84 and 85%. The profitability of Lira cultivar cultivation is 157%. The developed and improved methodological approaches are described in 2 monographs and 9 manuals, 2 state standards of Ukraine. 9 patents for utility model and 1 patent for invention have been got. The developed methodological approaches are used in the theoretical studies, breeding practice and educational process in research and high educational institutions. The area of implementation: scientific institutions of NAAS of Ukraine, high educational establishments, agricultural companies of all patterns of ownership of Ukrainian agro-industrial complex.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Корнієнко Сергій Іванович
2. Kornienko Sergiy Ivanovych

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05, 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Петренкова Віра Павлівна
2. Петренкова Віра Павлівна

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Орлов Станіслав Дмитрович
2. Орлов Станіслав Дмитрович

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Балашова Галина Станіславівна
2. Балашова Галина Станіславівна

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05, 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Горова Тамара Корніївна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Горова Тамара Корніївна

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності Юрченко Т.А.